

ledning til å foreta oppkuttingen på stedet, unngå denne ulempe. Tegning til en sådan foreligger og kan ved overenskomst overdras hvem som helst ved henvendelse til Aksel Bakken, St. Olavs gate 10¹¹, Oslo.

Framstillingsprisen for støvfattig torvkutt skal etter kyndige maskinfolks utsagn ikke bli vesentlig større enn for den revne strø, mens transporten nok blir noe annerledes for den førstes vedkommende. I store sekker (2—2½ hl) av billig stoff, gjerne papir, eller også i «løs vekt» i brigg eller kasse, må vel også transportomkostningene for torvkutt kunne holdes innen rimelighetens grenser.

Av forskjellige grunner makter jeg ikke å føre saken videre, og da jeg såvel som en del andre tiltror den egenskaper som gjør den verdig til forsøk, legges den herved fram til videre forsøk for hvem som helst i håp om at den må bli til gagn og glede såvel for produsenter som for forbrukere.

UNDERSØKELSER AV BRENNTORVMYRER I ROAN, SØR-TRØNDELAG.

Av O. Braadlie og Haakon Odd Christiansen.

TRØNDELAG MYRSELSKAP har tidligere foretatt myrundersøkelser i flere av bygdene på Fosenhalvøya. Det gjelder bl. a. Osen herred, der en rekke arealer ble kartlagt og undersøkt sommeren 1934, og Åfjord herred, der to store felter er undersøkt, nemlig Momylene (1926) og Ny Jords eiendom i Børmark. Alle de nevnte undersøkelserne gjaldt først og fremst mulighetene for dyrking. Det er også bureising i gang på begge de nevnte feltene i Åfjord.

Systematiske undersøkelser av brenntorvmyr har en ikke hatt mye av i Fosenbygdene.

I Roan herred, som grenser til begge de nevnte bygdene, ble det undersøkt en del felter sommeren 1940, nettopp med henblikk på utnytting av brenntorva. Det var handelsmann O. Viken i Roan som tok initiativet til denne undersøkelsen. Og han og andre av bygdas folk la stor interesse for dagen, bl. a. ved å skaffe fritt losji og frivillig arbeidshjelp så lenge arbeidet sto på.

Roan er en av de kystbygdene i Trøndelag der en til dels har flådd jorda av berget for å skaffe brensel. Det gjelder først og fremst øyene utenfor kysten*). Mange lyse flekker utover på øyene var særlig vitnesbyrd om dette. Å få en bedre utnytting av brenntorv-

*) Men også til dels på fastlandet.

myrene på fastlandet er derfor et spørsmål av stor økonomisk interesse for bygda.

Det undersøkte arealet ligger mellom Lauvåsen i nord og Hanafjelltjønnå i sør. Høyden over havet kan antydes med noen tall:

Myrene ved Lauvåsen (1 og 2): 260 m.

Almlimyra (4): ca. 260 m.

Trollskarmyran (5): 310—320 m.

Vestre Jenselivatn: ca. 270 m.

Hanafjelltjønnå og Berfjordvatn: 300—310 m.

Myrene sør for Berfjordvatn: 305—340 m.

Grunneiere er Staten (Roan prestegård) og Berfjordgårdene (Olaf Braset og Melker Wedege). Grensen mellom disse eiendommene var det ikke mulig å få sikkert påvist, men prestegården eier den nordlige delen av arealet (feltene 1—4 og en del av 5).

Brenntorvmyrene ligger innenfor et kartlagt areal på 2775 da. Av dette er i alt 630 da myr. Herav er igjen 427,5 da brenntorvmyr med en samlet kubikkmasse på 598,400 m³ brenntorv (råtorv).

Beliggenheten av myrene ser en av kartskissen. En oversikt over dybdeforhold og torvmasse er satt opp i tabell 1 og av analyse-resultatene i tabell 2.

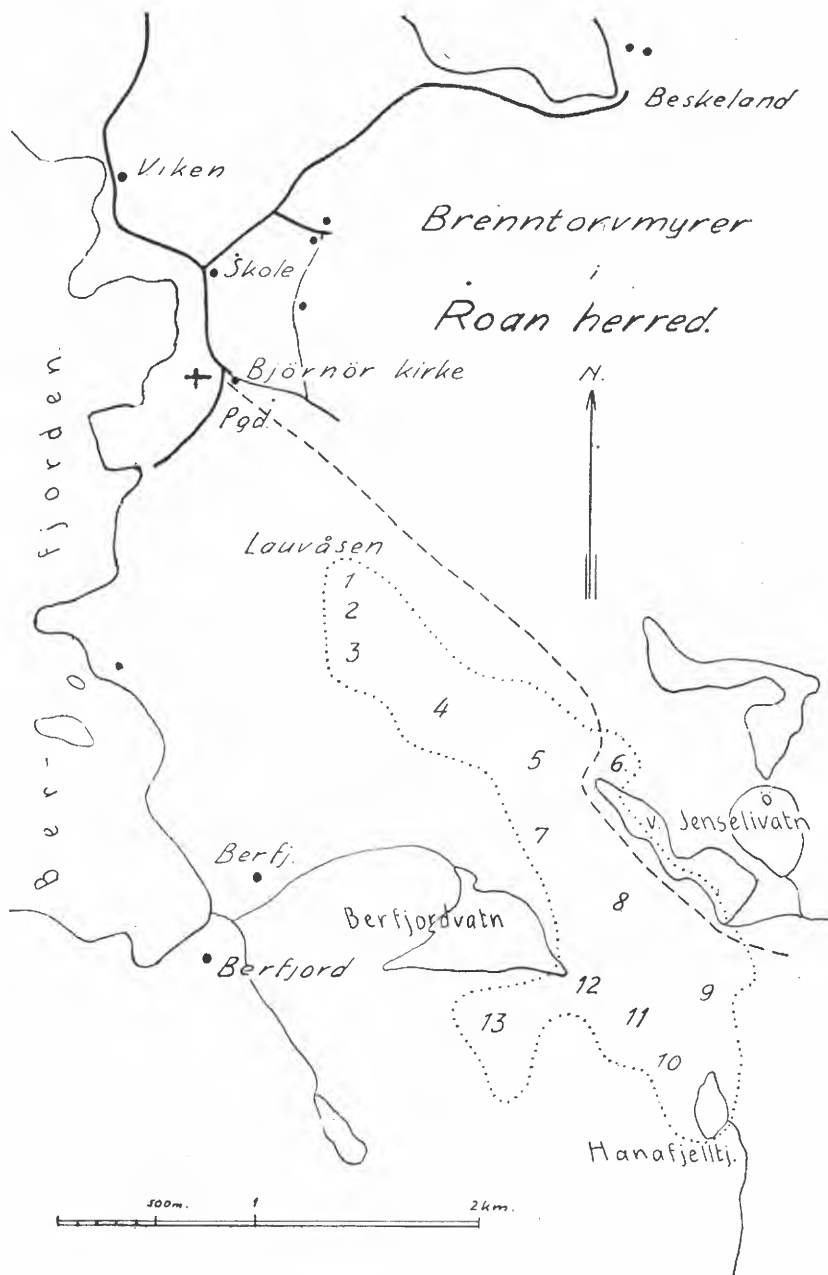
Som en ser, er det en ganske betydelig brenselsreserve som nå ligger praktisk talt unyttet. Vest og sør for felt nr. 13 er det forresten en del myrer med brukbar torv som ikke er blitt med i oversikten her.

Av tabell 2 vil en se at torva i disse myrer er tung og har en utmerket god sammenholdningsgrad. 1 m³ av denne torv vil veie ca. 400 kg, og den tåler godt transport uten å gå istykker. Fortorvingsgraden etter v. Posts skala er fra H³ til H⁸, litt lavere øverst og høyest nederst i myrene. Dessverre er torva i en del av myrene sterkt askeholdig med askeinnhold opptil 24,3 %, og dette setter ned verdien i betydelig grad. Brennverdien kommer i prøve 3 helt ned i 2500 kalorier, og dette er omtrent 1000 kalorier mindre enn i vanlig god torv.

Det ser ut til å være atskillig forskjell på askeinnholdet i de forskjellige myrer. I prøve nr. 5 er det et rimelig askeinnhold på 5,8 %, og der får en da også en brennverdi på ca. 3500 kalorier. Dette er god torv. Prøve nr. 1 er også brukbar selv om askeinnholdet der er noe høyt. Det er disse myrer hvor prøvene 1 og 5 er tatt som representerer de største torvmengder på ca. 300,000 m³, så alt i alt er det meget av det undersøkte areal som har brenntorv av god kvalitet.

På et par steder (feltene 1 og 5) blir der nå tatt torv. De som bruker av denne torva er bra fornøyd med kvaliteten. Den tørrede torva blir fraktet til bygds på løypestreng.

Felt nr. 1 ligger bare 1 à 1½ km i luftlinje fra Bjørnør kirke. Transporten er imidlertid tungvint for det er svær stigning opp til

Tabell 1. *Brenntorvmyrer i Roan herred.*

Myras navn eller betegnelse	Bor- hull nr.	Areal dekar	Derav brenntorv- myr dekar	Myras midlere dybde m	Brenntorv- lagets mid- lere tykkelse m	Kubikmasse brenntorv (råtorv) m ³
1. Myr på Lauvåsen	31—33	9,5	9,5	1,2	0,8	7,600
2. Måviktroltskarmyra	34—35	12,5	5	2,15	1,3	6,500
3. Myr i Åsen	36—37	10	10	1,15	0,7	7,000
4. Almlimyra	38—46	58	25	1,8	1,1	27,500
5. Trollskarmyran, Prøve 1	1—8, 10	90	80	2,6	2	160,000
6. Erikholet	9	12	0			
7. Myrene v. bh. 47 og 48	47—48	28	28	1,6	1,1	30,800
8. Myra omkring prøve 3	49—52	25	10	1,5	1,1	11,000
9. Myra mellom v. Jenselivatn og Hanafjelltjønna	11—26	105	80	1,35	0,5	64,000
10. Myrer v. bh. 27—30 og 55—57	27—30 55—57	40	30	2,1	1,5	45,000
11. Myrer ved prøve 4	58—61	35	30	2,15	1,8	54,000
12. Myr ved Berfjordvatnet	62—63	30	20	3,3	2,5	50,000
13. Myr mellom Berfjordvatnet og Storlia, Prøve 5	64—71 76—80	175	100	1,8	1,35	135,000
Sum		630	427,5			598,400

Tabell 2.

Analysen av brenntorvprøver fra Roan herred.

Nr.	Fra	Dybde m	Undergrunn	Volum- vekt g/dm ³	Sammenholdnings- grad	Aske i vannfri torv %	Brennverdi	
							I vannfri torv kal.	I torv med 25 % vann (beregnet) kal.
1.	Trollskarmyra	2,7	?	1,112	1	10,0	4,844	3,278
3.	Vest for Jenselivatn	1,7	fjell	1,132	1	24,3	3,752	2,508
4.	Mellom Hanafjelljtjønn og Berfjordvatn	2,0	fjell	1,144	1	19,2	4,340	2,923
5.	Sørvest for Storlia	2,0	fjell	1,240	1	5,8	5,208	3,538

feltet, som ligger på omlag 260 m o. h. Imidlertid har en av ingeniørerne fra fylkets veivesen sett på terrengforholdene og uttalt at det vil være mulig å legge en vei som vil komme opp ved nordenden av vestre Jenselivatn (stiplet på kartet).

Slik som forholdene er nå, ligger det altså dårlig til rette for transport av torv fra disse feltene ned til bygda.

Men en har i en del år arbeidet med planer for en vei fra Roan til Hofstad. (Fra Hofstad går det vei videre over Momyrene til Afjorden). Denne veiplanen står i samband med et større veiprojekt: sambindingsveien over Fosenhalvøya. Det var en utbredt mening i Roan at den beste linje for en slik vei ville være nettopp forbi disse brenntorvfeltene (stiplet på kartet!). Og den verste hindringen — stigningen fra Roan og opp på fjellet — lar seg som nevnt overvinne. En slik veillinje virker umiddelbart tiltalende og praktisk, om en tør dømme etter rektangelkartet og noe kjennskap til terrengforholdene.

En ting er sikkert: En slik vei ville åpne adgangen til den verdifulle brennelsreserven som ligger her og hjelpe til med å løse brenselsspørsmålet for øydistriktet i Roan for lang tid framover.

NY FORSØKSMELDING OM MYRFORSØKENE.

DET er nylig utsendt en ny melding fra Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra. Meldingen inneholder denne gangen følgende avhandlinger:

1. Hans Hagerup: Forsøk med stigande mengder 40 % kalisalt på myrjord.
2. Aksel Hovd: Korndyrking på myr. Forsøk på Mæresmyra 1921—1939.
 - a. Havresortar.
 - b. Byggsortar.